

DEBRÉCZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. Egy évre 10 frt - kr. 1/2, évre 2 frt 50 kr.

Hirdetési díj: Ötásbajos petitoréri 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint azután több izből hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.

Egy kis elmélkedés.

Fenekig írtve immár a keserű pohár! A győztes német hadseregek tegnap bevonultak a legyőzött szomszédország fővárosába, melynek azon szomorú sora, hogy a győztes ellenség győzelem mámoros csapatát falai közt látta, e szadban már másodsor jutott osztályrészül.

De minő roppant különbséget látunk a némethadak jelenlegi, s a szövetséges hadseregek 1815-iki Fárisba bevonulása közt. Akkor csaknem egész Európának minden hadserege szükséges volt arra, hogy azon nemzetet, melynek diadalai annyira éven át az egész világrészt remegésben tartották, megfékezzék, s a midőn a francia sás szárnyai meglettek köztve, s a harci dicsőség győzelmes pályáján nem repülhetett tovább, vizsgálatlan hatott a nemzetre a számtalan megelőző győzelmek emléke.

Es most egyetlen nemzet minden szövetségese nélkül, tönkre tette a francia rendes hadcsapatokat, s vérvívó pióca-ként fogyasztotta a balsorsának martalékul adott francia nép életét, vagyontát a nélkül, hogy e háborúból a történelem a franciáknak csak egyetlen határozott győzelmét jegyezhetné fel, mert a körtársasági gyakorlatlan hadseregek egyes győzelmek, csak vég fellobbanásai voltak az imperialismus átkos, elerkölcstenítő gazdalkodása által csak nem a kiaváshoz eljutottak nemzeti erőnek, s ha bár azok késleltették is Franciaország teljes legyőztését, de Sedan, Strassbourg, Metz stb. eleste, s a hadsereg fogságra jutása után már meg nem akadályozhatták azt.

A béke megkötése alkalmából a két szomszéd birodalom fővárosai a legellenzettebb képet nyújtják. Mig Páris a legyőzöttekhez illő türelemmel, megadással fogadja kebelébe a bőséges csapatokat, s úgy külsőleg, mint belsőleg gyászot visel a átkot szór azokra, kiknek e megaláztatást köszönheti, Napoleona és hívány teremtényeire, addig Berlin falait a diadalmas hadjárat ily nagyszerűen történt bevégezés feletti örömjungások rázkódatták meg, s nagyban készülnek az „olle Willem“ fogadására, ki a győztes hadsereg egy részével, néhány nap mulva fogja diadalmas visszatéréstét fővárosába megtartani.

Mint porosz király távozott, mint német császár bír vissza.

TÁRCZA.

Thiers ebédjén. 1847. Közl: K... IMRE. (Vége.) Pachecs nemigen volt ismeretes, pedig én azt hittem, hogy itt alaposan ismerik a spanyolokat. Ezen spanyol zavarban lett vége az ebédnek, s a fekete kávé horoztak körül. — A művésztre került a sör, s ebben már Thiers kedves neje is részt vett, ki eddig meglehetősen hallgatagon viselte magát. Később is láttam őt a Louvre termeiben, egy-egy kitűnő kép előtt figyelmesen szemlélődve. Thiers ur egy pillanatra távozott a fiatal feketével, s egy kis olajfesteménnyel tért vissza; — Gaston de Foix arczképe volt az, Frankhonnak lovagias eszménye. A gyönyörű kivitelű képen, mint erőteljes, de szelíd tekintetű férfi volt ábrázolva, tökéletesen harcos s kedves ember egy személyben. Thiers, Mignet, Cousin egész elmélyedéssel s gyönyör ködve nézegették e szép képet, s oly jól esett látni, mily boldogok e hazai költők, hazájuk egyik dicső fiának emlékében. Mint Francia, minő francia vitéz! szült egyt a másik után. Kik véleményükben így összetartanak, izléseikben egyenlők: valóban hivaták arra, hogy haszajokat képviselők.

zetességgel folytatott politikáján végig tekintünk.

A Hohenzollernnek a hatalomról a népszabadság kedvére nem mondanak le soha, de nem is igyekeznek magokat a népszabadság bajnokai képen feltüntetni. Van-e oka örülni a német népek akkor, midőn látja, hogy az új császárság létrejvetelének egy nagy és dicső nemzet elnyomatásával, területének megcsontításával emel emlékkövet? Van-e oka a német népek örülni akkor, a midőn látja, hogy az új császár Eisenstein és Louvingiában egy új Lengyelországot egy új Írlandot szerzett a német nemzetenek, mely csak is a szarnokság és pálcaja által lesz fékentartható és kormányozható.

A bekebelezett tartományokban az elégtelenség, s ebből kifolyólag a szabaddulni vágyás, az összeesküvések, s az elnyomatás fognak otthonosak lenni, s a porosz katonai kormány és burocratismus igazját nem csak a meghódított népek, hanem maga a német nemzet is érezni fogják. Mert a mely fejedelm más népek jogát nem tiszteli, és lábbal tapodja, az a maga népének jogait sem fogja tisztelni, s lábbal fogja azt tapodni.

A kemény békefeltételek, melyeket most Franciaország kénytelen lón elfogadni, Európát folytonos hadifélelemben fogják tartani, s valóban igazat kell adnunk a Timesnak, a midőn az a békefeltételeket a visszatorlást megelőző fegyverszünet alapjául tekinti; mert e feltételek olyanok, hogy a jövő francia nemzedéknek e folytán csak az lehet egyedül óhaj tása, hogy ne csak szótrombolja mindazi, mit Németország 1870-ben épített, hanem mindazon szegényt és megaláztatást, a mivel Németország Franciaországot elhalmozta, kamatosztól visszaadja.

Valóban elszomorító kilátás ez a most egygyé lett német nemzetre nézve. A súlyos, elviselhetlen békefeltételek, a megaláztatás keserű pohárának fenékjé kiürítése által, a százados gyűlölség a két nemzet közt újabb tápot nyert, s most, a béke megkötése után, mind két fél a nemzet vagyontát felemészttó hadikészültdésekben fogja magát, a minden bizonynyal néhány év múltán bekövetkezendő fájhaboru esélyei ellen biztosítani.

Es mi a francia nemzetet nem kárhoztatjuk, ha a visszatorlásra gondol. Nem, mert a háboru Sedan óta már minden erkölcsi alapot nélkülözött, s akkor, a midőn Franciaország rossz szelleme, ki e háborut roskadni kezdő fejlődési széke megerősítésére kierőszakolta, — fogva volt, Vilmosnak a győzők legszébb erényét, az önmegtartóztatást, a nemlelkiltiséget kellett volna gyakorolni, s minő más képet nyert volna Európa jövője?

Két hatalmas, mivel szomszéd nemzet, mely bár szemközti állott egymással, de azért mégis egy közös ellenség ellen küzdött, — legyőzte azt, s ha ekkor békejobbott nyújt egymással, talán öröi időre véget vet az elkezeredett fegyvtűlöletnek, s egymás mellett emelkedhetet volna a polgariadás azon fokára, mely Európa többi népe is áldásos sugarakat árasztandó szét; mig így, — hány százerek élete, mennyi család boldogsága, s munkában

töltött év egymásra halmozott, s megzaldokodott kínosi fognak az új tápot nyert fagyvtűlöletnek áldozatul esni!

Es nem csak a két hadviselő félre bir e súlyos béke ily káros következményekkel; szenvedni, nyögni fog az alatt egész Európa, mert e béke következtében Európa összes államainak, még erősebben mint valaha fegyverkezni kell, hogy a majd kitörő vihar készülélen ne találja őket.

Es est mind Vilmos és Bismarck nagyvágysága idézte elő. — Őket fogja terhelni azon vértenger, melyben a két szemhélnap egymással a közel jövőben megfaluastani igyekeznek, s vértenger hullámai Európa többi államaiba is elhőmpolygetik vést rejtő habjaitak.

Tegnapelőtt este a bécsi munkásegylet nagy négyülést tartott, melyen mintegy 5000 ember vett élénk részt, s melyen lelkes eljenzések fogadták az elítélve volt, s az amnestia folytán szabadon bocsátott munkásokat.

A négyülés a következő határozatot fogadta el néhány többé-kevésbé heves szónoklat után: „Az osztrák állami szövetség csak egy erősödhetik meg; népei közt csak úgy lehet béke, ha az eddigi egyes kiváltásos osztrák alapuló képviselést az összes nép képviselétévé alakították át.

„Csak az általános egyenes választások behozatala, a teljesen szabad egyleti és gyűlékezési jog engedélyezése és tökéletes sajtószabadság által lehetséges a népből felebrészt a szerzetet az állam iránt; — csak így lehet szembeszállni a fenyegető külvilággal.”

„Ausztria social-demokratái, kik a valódi haladás pártját s az egyedül valódi néppártot képviselik, a kormány iránti magoktartást csak kifejezett elvek figyelembevételétől teszik függővé.”

A határozati kimondása után az ezerekből álló tömeg az általános választási jogot elítelve s szabadságról szóló dalokat énekelve vonult végig Bécs legnépesebb utcáin mindaddig, — mig egy rendőrfelügyelő rendszeretőkörre appellálva fel nem szállította, hogy oszloknak szét, mire a zaj elnémult, s a tömeg lassanként elszórt.

A töröndiház tegnapelőtti ülésében Bujanovics képviselőházi jegyző átnyújtotta a márciusi havai üdeményről szóló szentesített t czikket, mely is azonnal kihirdettetett. Nyáry Gyula báró interpellált intez a kormányhoz, hogy bár a visszavetési Buda-Pestre névny meg szüntetnek tekinthető, de mivel a Dana mentő fekvő községek még mindig veszélynek vannak kitéve, sőt állítólag Tolna környéke máris viz alatt áll, minő előintézkedések, mentő és segélyző rendszabályokról lón felsőbbfokú gondoskodva? — Az interpelláció kiadatott a belügyminiszternek, — s ezzel az ülés elszórt.

az bizonyos, hogy legalább egyikben többégre jut. Másik jelölnek a szász trónörökös, Albert herceget jelölik.

A munkács-stry va ut kiépítését magánertesüléstnek szerint a Borkovszky és Kornitzer consortiumnak írdte oda a közlekedési miniszter. — E consortium mértőföldenkint 55,200 ft garantált követelt, tehát 5,000 forinttal többet mint a Centralbank; de ez utóbbit ajánlatát a miniszter azért nem fogadhatta el, mivel az a pályázati feltételektől eltérőleg nem két, hanem három évi építési határidőt kért.

A munkács-stry vasut tehát a Borkovszky consortium ajánlata szerint a mostani ezüst árfolyam melletti mértőföldenkint 1,010,000 frt-ba fog kerülni, vagy is az egész 10 mértőföldnyi vonal 10.1 millió frtba. Hogy évenként az államnak mily összeget kellend ezen kamatgarantia fejébe kifizetni, azt most még a hiányos forgalmi kimutatók miatt megközelítőleg sem határozhatjuk meg. — Azonban nagyon valószínű, hogy az első években a garantizott kama t a n a k legalább is 50—75 százaléka az állam terhére fog esni, tehát e vonal budgetink kiadási teteit körülbelül 829—966,000 forinttal fogja évenként növelni.

Franciaországi események.

Franciaország jelen miniszterei közt egy sínos fiatalabb egy felszázadul, Thiers 74, Dufaure 73, Larey 52, Favre 62, Leflo 61, Simon 57, Lambrecht 55, Picard 51 éves. — Ügyvéd négy van köztük: Thiers, Dufaure, Picard és Larey.

Hogy milyen elemek vannak a bordeauxi nemzetgyűlésben képviselve, az eléggé látható Felix Pyat párisi képviselőnek a következő programjából. A monarchikus „Franciai” által szál interpellálván, hogy minő elveket vall, így válaszolt Felix Pyat: „A „Franciai” programom iránt tudakozódik; ez kétségkívül jogában áll. Az ő programját én nem kérdem, mert ismerem; vallás dolgában ultramontan, az állam dolgában royalista levén a pápat és a királyt valja itt és a tulvilágon egyedül urának. Miután én az ő hitét és törvényét nem ismerem el, az ő szavazatát nem bírom; ennél fogva nem volna kötelességem interpellálásra válaszolni. — Mindazonáltal a titoktartást nem szeretvén, felelni fogok.

Az már mondtam, hogy a „Franciai” ur nem az én uram. Azon pápa és azon király, a kit én elismerem, nem lehet más, mint az egész világ. Azon uralkodó, a kinek én szolgalatomat szenteltem, nem lehet más, mint a nép. Amár Publicola nem vagyok, mégis egész életemben híven fogok szolgálni legszégynebb és legszamosabb néposztálynak. Egy szóval én demagóg vagyok.

Ha azt kérdeznék, hogy én, mint nép, mit óhajtanék, ez volna válaszom. Kivánom, hogy a császári tábornokok kivétel nélkül elbocsátassanak. Kivánom, hogy Franciaország kardja Garibaldi kezébe tessék. Kivánom, hogy az uralkodó házak tagjai számkivetésbe küldessenek, vagy ha ez nem elég, a hallálal büntetessenek. Kivánom, hogy mindazok, kik a köztársaságban akárminő királyért agítálnak, fogságba ejtessenek. Kivánom, hogy a képviselők egy forradalmi kormányt válasszanak, mely azonban nem Bordeauxban székeljen, mint utána Bordeaux arisztokratikus város, melyben a nép, különösen a munkások, igen gyér számban vannak. Kivánom végre, hogy a háborut egész a végsőig határozza el és soha, de soha beegyezését ne adja soha, hogy akár csak egy tapotnyi földet is átengedjünk.”

Ily hangban van az egész program tartalva, mely azáltal végződik, hogy Favre, Trochu és Gambetta a bakot érdemelték ki maguknak. Szerencsére Felix Pyat pártja roppant kisebbségben van, úgy hogy kétség nem szenved, hogy az ismeretes békefeltételek, amár eljék kemények, a nemzetgyűlés által elfogadhatnak.

Ponyer-Quertier-t neveztek ki pénzügyminiszternek.

A „Paris Journal” a következőket írja a parlament új eszkelyéről: Ne várja türelmetlenül Páris, hogy ismét fővárossá legyen! Ha hitelt adunk a szárnyaló híreknek, úgy nem sokára le kellend mondania egyik legszébb előjogáról, mely szerint ő képezte a kormány székhelyét. Thiers kész egy decentralisationalis kísérletet tenni, mely abból állana, hogy a kamrárt Szajnagyrénál túl vinné. Sokan nyilatkoztak már e terv mellett. Sok képviselő állítás szerint ez bevégzett dolog. Most csak arról van szó, melyik városnak jut a szerencse, hogy vendégteretel a nemzet képviselőinek eljajjalasson. Versailles-t és Rambouillet-t jelölték. Thiers, mint halljuk, Versailles-t óhajja, de Párisról most egyelőre mitemem akar hallani.

Érdekes tudni, írja ugyanezen lap, mily hadiforrásokkal bír Franciaország Páris kapitálójától. — Chazy tábornok, kinek fűhadiszállása Lavalban van, 120,000 ember felet rendelkezik. Az északi hadsereg Faidherbe alatt, Arras, Douai és Cambraiban 60,000 emberből áll. Loyalé t. Havre-t 30,000 emberrel védli. A megyékben hadgyakorlaton van összesen 250,000 ember.

Felirata.

A debreczeni kereshedelmi és iparkamrának a pénzügyminiszteriumhoz, a só-készletek felszerültsége érdekében. (Vége.) 3-szor, hogy azon 895 mázsa só eladása után, mely decz. 12-én ideérkezett, még ugyan azon hóban 14 napig nem lehetett a közönségnek kóshoz jutni.

4-szer, hogy múlt év decz. hó végén ismét nem volt semmi néven nevezhető sókészlet a raktárban, és végre 5-ször, hogy f. év. j. hó 9-től 21-ig kóshoz egyáltalában nem lehetett kapni az itteni só-livaltalun.

Világosan kitünik ezen adatokból, miszerint a nagy közönség é azon időkben nem szereshette be sószükségletét, midőn igazadssági viszonyoknál fogva — és főképen a szalonna üzletet illetőleg — arra legnagyobb szükségre lett volna. Kitünik továbbá a felhozott adatokból, hogy a debreczeni raktárnak sóval való ellátására vonatkozó intézkedések egyáltalában nem feleltek meg a kívánalmaknak, és nem voltak arányban a sófogyasztással, mely évenként legalább is 24,000 mázsa lehet.

Felemlítésre méltó még azon körülmény, hogy a folytonos sóhiány következtében a debreczeni raktár nem szerepelhet mint árregulátor, és nem gyakorolhat befolyást, sem helyben, sem a vidéken a sóárak meghatározására, miért is a közönség hangulata, egy nevezetes irányban örökös nyugtalanságnak van kitéve.

Alapos okot szolgáltat erre azon körülmény, hogy míg a sóhivatalt minden utánjárás dacára sem sikerült a tokaji raktárból elegendő készlethez jutni, addig egy vidéki és helybeli kereskedők megerősítés nélkül eszközöltek volna nagyobb mérvű beszerzéseket, javukra szolgálva azon árkiüléseket is, mely Tokaj és Debreczen közt a sóra nézve létezik.

